

Säälikää eläimiänne!

1896

E. Alfner.

Ihminen on luotu vapautta war-
ten. Vapauden tunne on hänen rin-
nasjaan sanomattoman suuri. Mutta
siitä huolimatta ei ihminen muista
läheskään aina kohdella kanssaihmi-
siään ja eläimiä sillä tavalla kuin
vapauteen pyrkivän olennon tulisi.

Kuinka kohtelemmekaan esim. us-
kollista ystäväämme hevosta, joka
wetää fuormamme, kyntää peltomme,
tuo hirret ja polttopuut metsästä, pal-
welee meitä uskollisesti myötä- ja was-
toinkäymisessä ja wihdoin tekee meille
wiimeisen palveluksen, wieden meidät
ferran wiimeiseen leposijaan.

Olemmeko tosiaankin aina sitä koh-
taan niin kiitollisia kuin meidän pi-
täisi, ja muistammeko niitä suuria
etuja, joita se meille tuottaa? Luul-
tavasti meidän, hyvät lukijat, täytyy
vastata kieltävästi tähän kysymykseen.

Alkian näin ollen, on meidän saa-
tawa parannus aikaan ja osoittaa kii-
tollisuuttamme uskollista palvelijaam-
me, hevosta, kohtaan siten, että pite-
lemme sitä hywin, emme rasita sitä

ylen määrin, emmekä tee sen elämää ih-
misen palveluksessa siedäntörmäksi.

Monta tarpeetonta kipua ja wai-
waa saa työ- ja ajohewonen kokea.
Esim. puutteelliset valjaat, jotka ei-
vät sowlu, taikka pannaan wäärin
sen ylle, jääkylmät kuolaimet talwi-
pakkasessa y. m. s., jotka hiduttawat
tätä jaloa eläintä ja saawat aikaan
sen ennenaikaisen riutumisen. Pideltää
hevosta huolellisesti, niin sen palwe-
lus aika kestää paljon kauemman. Päin-
vastaisessa tapauksessa ette ym-
märrä omaa etuanne. Oma etu-
ne waatii teitä pitelemään sitä niin,
että sen terveys ja työkyky säilyy mah-
dollisimman kauvan. Maanviljeli-
jän esim. on pantawa suuri paino sille
asialle, että hänelle hewonen huonoesti
hoidettuna tuottaa wain 14—16 vuotta
hyötyä, hywin hoidettuna taas kau-
wan yli 20 vuoden.

Ensimmäinen ohje, jos mieli hewo-
sen halulla täyttää päivän tehtävät,
on se, että hewonen on saanut yöllä
kyllin ravintoa, tarpeeksi lepoa, ja

aamulla hyvisä ajoin, ennenkuin se wiedään ajoon, hywin tullut puhdistetksi. Miten hywälle maistuukaan meistä ruoka, kun päiväntyöstä päästyä, saamme pesentyä puhtaaksi ja lepuuttaa wäsynkeitä jäseniämme puhtaassa tilawassa huoneessa! Saako hevonen tehdä samoin? Puhdistetaan ko se huolellisesti, kun se on riisuttu wäljaista? Onko sillä puhdas pilttuu ja seimeissä keliwollisia heiniä sekä hywä alusta? Ei. läheskään aina. Usein riipaistaan wäljaat hähätää pois, eikä puhdistaminen tule kysymykseenkään, kunhan wain ajaja itse pääsee ruokalemaan ja lepäämään.

Rasittunut eläin wiedään pölyiseen ummehtuneeseen talliin. Ravintoa siellä saattaa kyllä olla tarpeeksi, mutta edellisten päiwäin jäännöksiä ei aina ole poistettu. Muutoin hywä ruokaine taitta silppu eli muu ape on usein likaista, pahaa, happamen hajusta ja siten hevoselle epästerweellistä.

Nälkäinen, wäsynyt eläin wiihtyy huonosti moijessa ympäristössä. Paikosta se tosin syö, mutta ilman warfinaista ruokahalua. Tyhdytettyään ensi nälkänjään, se paneikse epätasaiselle, kostealle aluselleen, mutta useinkaan ei jaa jina kairwattua lepoa. Seurausksena siitä on, että hevonen on aluloinen, wäsynyt ja haluton. Harwain sen osaksi tulee vähemmän aamuin kuin illoinkaan kunnollista pyyhkimistä. Länget lykätään päälle waan, waikka ne olisiwatkin yhdesjään tai toijessa suhteessa puutteelliset, (epätasaiset, likai-

set, hikiset ja täynnä karwoja) ja sitten työhön waan. Etenkin työhevonon olisi pidettävä puhtaana.

Usein jääwät noudattamatta wanhajat säännöt, sellaiset kuin, että: ajettava hiljaa mäkilöisjään, ei jätettävä hewosta talwisajkana ilman peitettä, ei antaa sen juoda kuumana jääkylmää wettä j. n. e. Kuinka sitte woinmekaan odottaa, että siten pidetty hevonen woisi pysyä hywisjään woinisjään ajan pitkään. Se kärsii ja tekee työnsjään haluttomana sekä kuluu ennen aikaan.

Sywin hoidettu hevonen sitä wastaan pysyy hywäsjään kunnosjään, tekee tehtäwänsjään werrattain helposti ja palwelee ihmistä monta wuotta kauemman kuin huonosti hoidettu.

Waikka tässjään onkin niin paljon puhuttu hevosesta, ei pidä unhottaa, että meillä on welwollisuusksjään kaitkia eläimiä kohtaan, joita me kohtaamme. Meidän kaitkein, miesten ja naisten, nuorten ja wanhain, täysikaswuisien ja lasten tulee muistaa, että meidän welwollisuutenme on kohdella huolella, rakkaudella ja kärsiwällisyydellä huostaamme uskottuja eläimiä. Wiijas kuningas Salomo janoi ajanaan, että eläimet esimerkilläään woivat opettaa ihmisiä täyttämään welwollisuutenjään.

* * *

Maamme on pieni moneen muuhun maahan werrattuna, mutta sillä on monta etua ja on paljon, mistä meidän on oltawa kiitollisia. Paljon

on meillä myöskin taistelemista, monta vaikeutta voitettavaa, mutta me olemme sitkeää ja itsepäistä kansaa, joka pysyy siinä, mistä se kerran on alottanut. Muukalainen, joka matkustaa halki Suomen, sanoo usein: Maa on kaunis ja kansa viisas, mutta ikävää oli nähdä miten usein miehet olivat juonuksissaan ja ruoskiivat hevosiiaan.

Juopuneet miehet pieksivät hevosiaan. Viivähdetäänpä hetkinen tämän lauseen kohdalla. Siinä pistää räikeästi silmiimme kaksi häpeäpilkkua, joista meidän täytyy puhdistaa kansamme maine.

Juoppous ja eläinrääkkäys! kas siinä kaksi wifaa, jotka usein seuraavat toijiaan ja edellinen alinomaa antaa aihetta jälkimäiseen.

Ja kuka sitten saa enin kärsiä juoppouden turmiota tuottavista seurauksista? Ujajako, joka on juonut liikaa, niin että hänen päänsä on sekasin? Ei, waan se on juuri tuo hevosparha, jota iskuilla ja lyönneillä pakotetaan juoksemaan hurjaa wauhtia, niin että se kompastuu, taittaa jalkansa tai saa muita wammoja, joista saa kärsiä koko

ikänsä wain sen takia, että ajaja on juonut itsensä humalaan. Tawallisesti juomarin raitis, uskollinen palvelija, hewonen, saa wiattomasti kärsiä isäntänsä takia.

Toiwokaamme, että nousewa siivis-työ- ja ihmisyhyden tunne kohta wa-pauttaisi Suomen molemmista mainituista wiioista, juoppoudesta ja eläinrääkkäyksestä. Woimmehan warsin helposti jättää ne. Me owat, kuten huonot intohimot, kahleita, jotka sitovat meidät maahan kiinni. Ja meidän pyrimme korkeammalle, waloa kohti. Me haluamme päästä wapaiksi kaikkista siteistä, jotka estävät henkistä kehitystämme.

Eläinten hyväksi työskenteleminen on työtä oman henkemme kehitykseksi ja jalostuttamiseksi, walon edistymiseksi, hywön ja oikean lopulliseksi woi-toiksi maailmassa. Ja me kaikkihan woimme ja tahdomme olla osallisia tässä juuresja, kauniisja työssä. Ko-ettakaamme siis kaikki, kufin woimimme mukaan waikeutta laupentta, rakkautta ja rauhaa kaikille luon-duille olennoille maailmassa.



Syöttöjärjestys.

- R:lo 5 e. pp. otetaan pehkut pois, seimi puhdistetaan, talli puhdistetaan kokonaisuudessaan. Hewokset juotetaan, jonka jälkeen ne sidotaan lyhyelle ja syötetään $\frac{1}{2}$ fg. heiniä.
- R:lo 6 e. pp. 1 $\frac{1}{2}$ fg. kauroja ja $\frac{1}{2}$ fg. silppua.
- R:lo 6 $\frac{1}{2}$ e. pp. ruokkoa.
- R:lo 9 e. pp. 1 fg. kauroja ja $\frac{1}{2}$ fg. silppua.
- R:lo 11 päivällä juottaminen.
- R:lo 12 $\frac{1}{2}$ 1 fg. kauroja ja $\frac{1}{2}$ silppua.
- R:lo 2 j. pp. (ruokkoa). Jos hewokset silloin ovat ulkona, ruokotaan niitä kotiin tultua.
- R:lo 4 j. pp. 1 $\frac{1}{2}$ fg. kauroja ja $\frac{1}{2}$ fg. silppua.
- R:lo 7 e. pp. juottaminen ja 2 $\frac{1}{2}$ fg. heiniä.
- R:lo 7 $\frac{1}{2}$ j. pp. hajoitetaan pehkut ja hewokset sidotaan wäljälle.
-

Kylmät juitset polttawat kuin tuli hewosen suussa.
Lämmitä juitset, ennenkuin kähätät niitä.
